Czwartek, **8 lutego 2018**, wydanie 6/248
tel. 533 600 655 **redakcja@naszestrony.info.pl**

PATRZĄC W NIEBO

Rozmaitości ASTRONOMICZNE | Wiadomości ze świata nauki i techniki | Doniesienia z CERN ESA NASA | www.facebook.com/cwintpoland | Nr (118) 6/2018

POZNAJEMY GWIAZDOZBIORY

Pogoda w ostatnich dniach nam dopisuje. Wykorzystajmy więc ten czas również na wieczorno - nocne obserwacje astronomiczne. Z pewnością z łatwością zlokalizujemy obok ostatnio omawianego Oriona konstelację Byka. Zawiera ona jedną z najpiękniejszych gromad otwartych naszego nieba Plejady - M45.

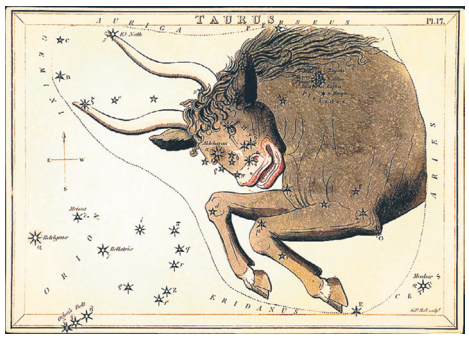

BYK

Nazwa łacińska i skrót:	**Taurus, Tau**
Rodzina gwiazdozbiorów:	Zodiak
Powierzchnia:	797 stopni kwadrat.
Najjaśniejsza gwiazda:	Aldebaran 0,87mag
Liczba widocznych gwiazd:	125
Rój meteorów:	Północne Taurydy,Południowe Taurydy
Sąsiedztwo:	Woźnica, Perseusz, Baran, Wieloryb, Erydan, Bliźnięta, Orion

Wojowniczy Byk na niebie to Zeus, który wykorzystał przemianę w zwierzę, aby porwać fenicką księżniczkę, piękną Europę. Inna historia opowiada o wielkim byku, który pustoszył Kretę – w jego nozdrzach palił się ogień, który podpalał pola i sady. Szalone i wściekłe zwierzę zabił Tezeusz, ten sam, który pokonał Minotaura w kreteńskim labiryncie. Konstelację tę widzieli na nieboskłonie najdawniejsi przedstawiciele rodzaju ludzkiego. Niektórzy przypuszczają nawet, że jej symbolika została uwieczniona na słynnych paleolitycznych malowidłach w jaskiniach z Lascaux. Z punktu widzenia miłośnika astronomii to niezwykle interesujący gwiazdozbiór, na który koniecznie trzeba zwrócić uwagę. Zresztą nie trzeba się do tego specjalnie zmuszać, gdyż spoglądając w niebo, bez trudu można dostrzec niewielką grupkę gwiazd, przypominającą miniaturę Wielkiego Wozu.

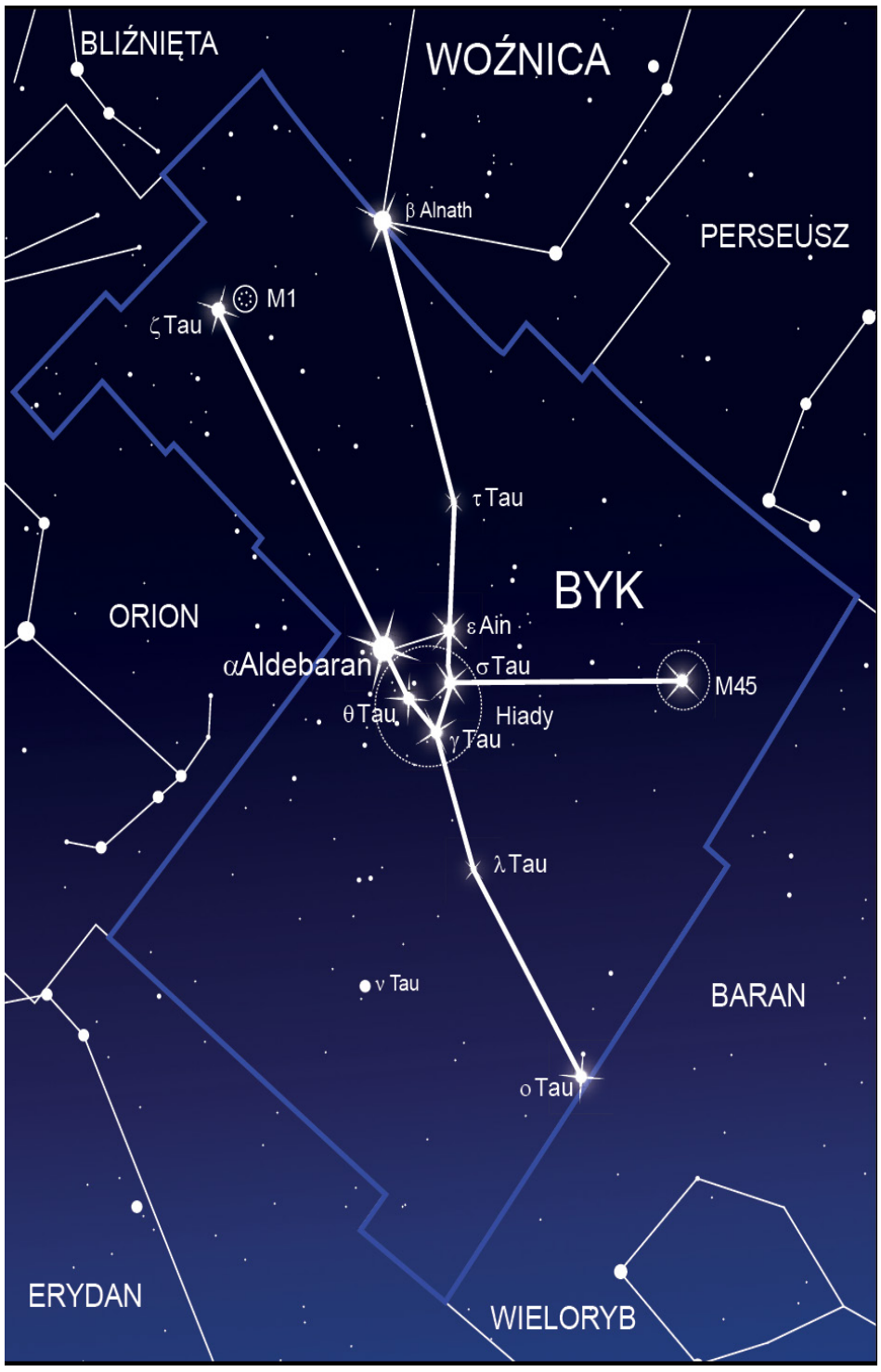

W rzeczywistości jest to jedna z najpiękniejszych gromad otwartych naszego nieba, czyli Plejady. Oznaczone są w katalogu Messiera pod numerem 45. Świetnie widać ją gołym okiem i w lornetce na statywie. W teleskopie warto stosować małe powiększenia, aby móc studiować ten obiekt w jednym polu widzenia. Plejady to także wdzięczny obiekt dla etnografów, studiujących ludowe podania i legendy, których treści znalazły swoją emanację na sklepieniu niebieskim. W tradycji ludowej tę gromadę określa się często mianem Siedmiu Sióstr, Kurcząt, Bab, Kokoszek, a nawet Kościoła Masońskiego. Siedem najjaśniejszych gwiazd gromady to legendarne córki Atlasa: Alkione, Elektra, Kelajno, Maja, Merope, Asterope i Tajgete. Warto wspomnieć, że Plejady zajmują także poczesne miejsce w historii motoryzacji jako logo słynnej japońskiej marki Subaru. Na długoczasowych fotografiach M45 odsłania wspaniałą mgławicę, w której zanurzone są młode gwiazdy gromady.

» Gromada otwarta M45-Plejady @ Marcin Jeziorny

Nie wolno również przegapić jednego z najmłodszych obiektów na naszym niebie, znanej pozostałości po supernowej czyli Mgławicy Krab. Charles Messier oznaczył ją numerem 1 w swoim katalogu, stąd zapewne też jej duża popularność. Jest to obiekt niezwykły.

Jego powstanie obserwowali chińscy astronomowie w 1054 roku, kiedy to na niebie pojawiła się gwiazda widoczna nawet w ciągu dnia. Przypuszcza się, że mogła tak jasno świecić nawet przez dwa lata, co musiało intrygować ówczesnych uczonych. Dziś w miejscu dawnej eksplozji obserwujemy pulsara zanurzonego w ekspandującej mgławicy, której przepiękne fotografie wykonują nie tylko potężne ziemskie teleskopy, ale także miłośnicy astronomii.

Z obszaru konstelacji Byka promieniuje rój meteorów zwanych Taurydami. Znamy dwa radianty Taurydów – północny i południowy. Oba są aktywne w okresie od końca września do końca listopada, z maksimum w drugim tygodniu tego miesiąca. Są pozostałością po znanej komecie Enckego, mającej najkrótszy znany okres orbitalny – zaledwie 3,3 roku. Ciekawostką jest fakt, że w 2005 roku zaobserwowano uderzenie meteorytu w powierzchnię Księżyca. Był to najprawdopodobniej jeden z Taurydów.

» Mgławica M1-Krab
Shutterstock.com: © Reinhold Wittich

Źródło:
Przemysław Rudź Atlas GWIAZD, Atlas NIEBA – Wydawnictwo SBM
www.wydawnictwo-sbm.pl, sbm@wydawnictwo-sbm.pl

AKADEMIA MŁODYCH ODKRYWCÓW CWINT

Na czas zimowych ferii CWINT przygotował dla młodzieży specjalny program edukacyjno-naukowy. Podczas warsztatów będziemy zgłębiać wiedzę astronomiczną, nauczymy się rozpoznawać konstelacje zimowego nocnego nieba oraz lokalizować najciekawsze obiekty głębokiego nieba: gromady gwiazd, mgławice i galaktyki, będziemy wyznaczać lokalny południk i zbudujemy zegar słoneczny, zajmiemy się rachubą czasu, strefami czasowymi i kalendarzami. Zaplanowaliśmy również wyjazd do Centrum Nauki i Planetarium EC1 w Łodzi.

Szczegóły: CWINT- Piotr Duczmal, pd@ecis.pl, 601-97-70-54
www.cwint .org.pl, www.facebook.com/cwintpoland